

28. 7. 2015

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Metodika Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy na zdraví popáté a naposledy - přehled „externích“ změn Metodiky

Dostávám se k poslednímu dílu mé minisérie článků na téma Metodika k náhradě nemajetkové újmy na zdraví (dále jen „Metodika“), prostřednictvím které byla nastavena tolik potřebná podrobnější pravidla k výkladu značně vágních pojmů „plné vyvážení újmy“ a „zásady slušnosti“. Podle těchto dvou hledisek totiž mají být dle § 2958 nového občanského zákoníku kompenzovány bolesti a ztížení společenského uplatnění, přičemž je zjevné, že bez podrobnějších pravidel by v této oblasti nastal chaos. Zatímco předchozí díly se až na jednu výjimku týkaly textu Metodiky jako takové, včetně textových změn obsažených v tzv. redakční opravě Metodiky, tento článek se týká změn „externích“ aneb kontextuálních, neboť Metodika nežije ve vzduchoprázdnu, nýbrž je ovlivňována též vnějšími faktory, a naopak sama též ovlivňuje věci navenek.

Mališ Nevrkla Legal
Advokátní kancelář / Attorneys At Law

Návaznost na předchozí články

Pro přehlednost budiž stručně uvedeno, čemu se věnovaly předchozí čtyři články výše zmíněné minisérie. Úvodní článek[1] představil Metodiku jako takovou, druhý můj příspěvek[2] se věnoval „odtajněnému“ (a nepříliš přiléhavému) algoritmu pro výpočet kompenzace za ztížení společenského uplatnění. Navazující třetí článek[3] se věnoval zbylým textovým změnám obsaženým vedle předmětného algoritmu v tzv. redakční opravě Metodiky, zatímco předmětem čtvrtého článku[4] byl popis fungování (či spíše nefungování) aplikace na stránkách www.ztizeni.cz, prostřednictvím které by v ideálním případě mělo být možné provést praktický výpočet výše náhrady nemajetkové újmy.

Posledně uvedený článek se už týkal „externích“ změn Metodiky, neboť v době publikace Metodiky byly webové stránky www.ztizeni.cz pouze „ve výstavbě“, a změna tedy spočívala v tom, že tyto stránky byly alespoň elementárně zprovozněny. Pojdme se však nyní podívat na jednotlivé externí změny komplexněji:

Externí změna první - již uplynulo více než 1,5 roku od nabytí účinnosti nového občanského zákoníku

Tato informace jistě sama o sobě není nijak převratná, proč jí tedy vůbec uvádím? Odpověď souvisí s

časovou působností právních norem a poněkud specifickou situací v oblasti nemajetkové újmy na zdraví. Z přechodných ustanovení nového občanského zákoníku (§ 3028 odst. 3 ve spojení s § 3079 odst. 1 NOZ) vyplývá na podkladě obecného zákazu retroaktivity pravidlo, že nová úprava se aplikuje toliko na situace, kdy ke **škodné události** dojde po nabytí účinnosti nového občanského zákoníku, tedy v době od 1. ledna 2014 včetně.

Zde učiním malou odbočku – škodnou událostí se rozumí porušení zákonné povinnosti, tedy např. postup *non lege artis*, nikoliv vznik škody jako takové. Klasicky právě v oblasti medicíny se totiž může důsledek postupu *non lege artis*, tedy ublížení na zdraví, projevit se značnou latencí (např. následky nevhodně provedené operace se mohou v některých případech manifestovat až za několik měsíců či let). Rozhodující pro posouzení časové působnosti starého či nového občanského zákoníku však není doba vzniku zdravotních problémů, nýbrž právě onen osudný den, kdy např. příslušný lékař pochybil. Škodnou událostí může být samozřejmě též porušení jiné povinnosti, např. pravidel silničního provozu. Každopádně pokud ke škodné události došlo před 1. lednem 2014, posoudí se veškeré nároky poškozeného (ať již vznikly kdykoliv) podle starého občanského zákoníku a jeho prováděcích předpisů, tedy včetně zrušené tzv. náhradové vyhlášky č. [440/2001](#) Sb., o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění (dále jen „**náhradová vyhláška**“). Podle náhradové vyhlášky se ostatně v důsledku nesmyslně neprovázané úpravy zákoníku práce stále odškodňují veškeré pracovněprávní úrazy, a to i ty nejčerstvější, ale to už je jiná kapitola[5].

Vraťme se zpátky k novému občanskému zákoníku a vycházejme z toho, že ke škodné události došlo např. v lednu 2014, tedy již za účinnosti nové právní úpravy. Bylo již tehdy třeba Metodiky? Nebo stačilo, že ji Občanskoprávní a obchodní kolegium Nejvyššího soudu „doporučilo k aplikaci“, resp. dle redakční opravy Metodiky „vzalo na vědomí“ až dne 12. března 2014 s tím, že byla posléze publikována na webových stránkách Nejvyššího soudu a následně pod č. 63/2014 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu?

Jestliže se bavíme o náhradě nemajetkové újmy na zdraví spočívající v bolestech a ztížení společenského uplatnění, je zřejmé, že tento typ újmy je třeba hodnotit **s určitým časovým odstupem**. Nebylo tedy nutné, aby Metodika byla k dispozici již od ledna 2014 – budme rádi, že byla vůbec vypracována, neboť to byla spíše okolnostmi vynucená aktivita, kterou musel někdo s dostatečnou autoritou zaštitit. Každopádně Metodika z logických důvodů převzala předchozí praxi v tom smyslu, že **k hodnocení trvalých následků** (ztížení společenského uplatnění) by mělo být přistoupeno teprve poté, co se zdravotní stav relativně ustálí, a to zpravidla po uplynutí jednoho roku, výjimečně po uplynutí dvou let, a **k hodnocení bolesti** nejdříve v době stabilizace bolesti.

Pokud však nyní od nabytí nového občanského zákoníku uplynulo již více než 1,5 roku, je potřeba plně funkční Metodiku zcela nasnadě, neboť škodných událostí v oblasti lidského zdraví v mezidobí jistě nastalo více, než bychom si přáli. Navíc je žádoucí většinu kompenzací v tomto směru řešit mimosoudně – což je aspekt, který autoři nového občanskoprávního kodexu jaksi nedomysleli. Během onoho více než 1,5 roku se ovšem událo více skutečností, které mají na Metodiku vliv, čímž se dostáváme k dalším bodům tohoto článku.

Externí změna druhá - zvýšila se průměrná hrubá měsíční mzda

Aby výše náhrad přiznávaných Metodikou neustrnula, resp. aby nemusela být opakovaně revidována, jsou jednotlivé náhrady v Metodice stanoveny jako násobky průměrné hrubé měsíční mzdy v daném roce, přesněji řečeno „průměrné hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství za kalendářní rok“ (dále v textu bude pro zjednodušení používán pojem „**průměrná hrubá měsíční mzda**“).

V případě **kompenzace bolestí** je rozhodující průměrná hrubá měsíční mzda v kalendářním roce

předcházejícím roku, v němž **vznikl příslušný nárok** na odškodnění, tedy kdy vznikla bolest. Naproti tomu při **kompensaci ztížení společenského uplatnění** je počítáno s průměrnou hrubou měsíční mzdou v kalendářním roce předcházejícím roku, **v němž se ustálil zdravotní stav poškozeného**, tedy kdy je možno přistoupit k vyčíslení náhrady. Z *předcházejícího* roku se v obou případech vychází z praktických důvodů, neboť např. údaje za kalendářní rok 2015 jsou k dispozici až v roce 2016 atd.

Metodika (vzniklá v roce 2014) tedy vycházela z údajů za rok 2013, kdy průměrná hrubá měsíční mzda činila 25.128,- Kč. V roce 2014 si ovšem průměrný zaměstnanec v ČR polepšil, neboť průměrná hrubá měsíční mzda se **zvýšila na 25.686,- Kč**.

Hodnota bodu pro účely odškodnění bolesti byla Metodikou obecně stanovena na 1 % průměrné hrubé měsíční mzdy, proto má jeden bod pro bolest vzniklou v roce 2014 hodnotu 251,28 Kč, zatímco pro bolest vzniklou v roce 2015 hodnotu již 256,86 Kč.

U náhrady ztížení společenského uplatnění Metodika koncepčně vychází z tzv. **základní rámcové částky**, která odpovídá pomyslné hodnotě zmařeného (byť neskončeného) lidského života při 100% vyřazení ze všech sfér společenského zapojení. Tato částka byla obecně stanovena na 400násobek průměrné hrubé měsíční mzdy, což při vyčíslování náhrady v roce 2014 vycházelo na 10.051.200,- Kč. Pokud se však zdravotní stav poškozeného ustálil až v roce 2015, bude tato částka činit již **10.274.400,- Kč** (pokud bych měl navázat na povrchní mediální zkratky z dob první publikace Metodiky, pak v roce 2015 se „hodnota zdravého člověka“ zvýšila o 223.200,- Kč).

Základní náhrada ztížení společenského uplatnění se dle Metodiky vypočte jako procentní podíl (odpovídající zjištěnému stupni omezení poškozeného) z výše již zmíněné základní rámcové částky, tato základní náhrada se však za určitých okolností dále navyšuje v návaznosti na věk, zapojení poškozeného do společenských aktivit před vznikem újmy na zdraví a další (zvláště významné) okolnosti s tím, že celková náhrada ztížení společenského uplatnění by po všech těchto zvýšeních neměla ve výsledku přesahovat *dvojnásobek* základní rámcové částky. V důsledku zvýšení průměrné hrubé měsíční mzdy v roce 2014 se tedy tato **maximální náhrada zvýšila na částku 20.548.800,- Kč**.

Externí změna třetí - byly již zprovozněny webové stránky www.ztizeni.cz

Jak jsem zmínil již v úvodu, této externí změně jsem věnoval svůj předchozí článek[4]. Ovšem vzhledem k tomu, že praktické provedení této změny považuji za velmi nešťastné, stručně zde zopakuji podstatu této změny a její hlavní vady, které je podle mého názoru vhodné co nejdříve korigovat.

V původním textu Metodiky absentovala pravidla pro stanovení váhy jednotlivých domén (omezení lidského života), pouze bylo odkazováno bylo na webové stránky www.ztizeni.cz, které však v době publikace Metodiky byly nefunkční („ve výstavbě“). Následné doplnění jednotlivých vah prostřednictvím redakční opravy Metodiky bylo změnou textovou, popsanou v jiném mém článku[2]; pro tento článek relevantní *externí* změnou bylo **zprovoznění webových stránek www.ztizeni.cz**, na které Metodika ohledně výpočtu odkazuje. Kdyby tyto stránky fungovaly jako praktický elektronický doplněk Metodiky, bylo by to ideální, realita je však bohužel jiná. Kromě značné uživatelské nepřívětivosti předmětných stránek i souvisejícího „klientského servisu“ vidím hlavní problém v tom, že na nich obsažená aplikace **není ani v základní verzi veřejně a bezplatně přístupná**. Pro přístup do ní je totiž nutné zjednat si logisticky i technicky komplikovaný přístup, a není-li člověk soudcem či znalcem, pak zaplatit též částku 5.000,- Kč + DPH jakožto roční předplatné (krátkodobější přístupy nejsou nabízeny).

Je evidentní, že autoři Metodiky nedostatečně zohlednili skutečnost, že ustanovení § 2958 nového občanského zákoníku, kvůli jehož výkladu Metodika jako taková vůbec vznikla, není určeno primárně pro soudce či znalce, **ale pro samotné poškozené**. Těm bylo ublíženo na zdraví, a oni mají – řečeno slovy citovaného ustanovení – nárok na peněžitou náhradu, vyvažující plně vytrpěné bolesti i ztížení společenského uplatnění. Jak si mají tito poškození (a potažmo jejich rodinní příslušníci či právní zástupci) udělat **alespoň rámcovou představu** o výši jejich nároku, když k aplikaci doporučené Metodikou reálně nemají přístup? Jakkoliv by jim bez potřebné medicínské kvalifikace aplikace poskytla pouze hrubý odhad, jistě by jim i tento „neznalecký“ odhad pomohl pro další rozhodování více, než odhad naprosto žádný. Jsem proto přesvědčen, že webové rozhraní, na které Metodika jakožto oficiální dokument orgánu státní moci odkazuje, **by mělo mít minimálně v základní verzi okamžitý a bezplatný přístup**. V opačném případě bude nadále přetrvávat stav, kdy využitelnost Metodiky je výrazně snížena právě pro ty, kterým je ve svém důsledku určena primárně, totiž pro samotné poškozené.

Externí změna čtvrtá - nové znalecké odvětví a v něm proškolení lékaři (znalci)

Podle zrušené náhradové vyhlášky zpracovával tzv. lékařský posudek za účelem stanovení výše odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění primárně **ošetřující lékař poškozeného**; bylo-li ošetřujících lékařů zúčastněných na léčení poškozeného více, vycházel lékař zpracovávající posudek též z písemných informací předaných ostatními ošetřujícími lékaři. Logika této úpravy spočívala v tom, že ošetřující lékař zná poškozeného ze všech lékařů nejlépe. To je v principu sice pravda, nicméně to ještě neznamenalo, že takový lékař také nejlépe zpracoval příslušný posudek, zejména pokud nikdy předtím nic takového nedělal a neměl k tomu ani patřičné instrukce či školení. Od toho se odvíjela též „ochota“ některých ošetřujících lékařů ke zpracovávání těchto lékařských posudků a namnoze též kvalita předmětných posudků.

Hodnotím proto v zásadě pozitivně, že Metodika přistoupila k principiálně jinému přístupu a doporučila, aby pro účely stanovení náhrady nemajetkové újmy na zdraví byly jako důkaz využívány znalecké posudky vypracované znalcem v oboru zdravotnictví, odvětví odškodňování nemateriálních újem na zdraví. Dle Metodiky musí mít tito znalci kromě medicínského vzdělání a specializované způsobilosti (atestace) v některém z lékařských oborů též absolvovaný **nadstavbový kurs Odškodňování újem na zdraví** zahrnující a) základy Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví, b) aplikaci této klasifikace pro účely odškodňování ztížení společenského uplatnění podle Metodiky a c) určování bolestného (odškodnění bolesti) podle Metodiky.

Metodika tak vytvořila základnu pro externalitu spočívající ve **vzniku nového znaleckého odvětví** spočívajícího ve **stanovení nemateriální újmy na zdraví**, a to vedle již zavedených „klasických“ odvětví v oboru zdravotnictví typu chirurgie, interna, pediatrie, porodnictví či soudní lékařství. Fakticky toto odvětví vzniklo již publikací Metodiky, normativně se tak však stalo až 1. června 2015, kdy nabyla účinnosti vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. [123/2015 Sb.](#), kterou se stanoví seznam znaleckých oborů a odvětví pro výkon znalecké činnosti, v níž bylo toto nové odvětví uvedeno. Nutno však v této souvislosti uvést, že ani ostatní znalecké obory a odvětví nebyly předtím řádně normativně upraveny, když seznam znaleckých oborů a odvětví byl do té doby řešen *via facti* prostřednictvím seznamu vedeného na internetových stránkách Ministerstva spravedlnosti, ač k přijetí vyhlášky ke stanovení seznamu znaleckých oborů a odvětví zmocňoval zákon o znalcích a tlumočnících Ministerstva spravedlnosti již od 1. ledna 2012. Důvodová zpráva k předmětné vyhlášce pak přiznává, že pouze normativně zakotvuje stávající stav, přičemž jediná skutečná změna spočívá právě v potřebě „nově zavést znalecké odvětví pro oblast stanovení náhrady nemajetkové újmy na zdraví“.

Praxe však na normativní zakotvení odvětví „Stanovení nemateriální újmy na zdraví“ nečekala a školení nových znalců v tomto odvětví probíhalo již v historicky krátké době po publikaci Metodiky.

Ostatně přímo v textu Metodiky je doporučováno školení, které provádí 1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy ve spolupráci se Společností medicínského práva. Je samozřejmě otázkou, zda má Metodika doporučovat jedno konkrétní školení, a tím mu zajišťovat *de facto* monopol, který se může projevit na ceně tohoto školení (aktuálně 11.990,- Kč včetně DPH), nicméně na druhou stranu je v této „zaváděcí fázi“ nutno zajistit alespoň jeden fungující systém školení. Každopádně další externalitou je tedy **nová existence znalců v tomto „čerstvě“ vzniklém odvětví**, přičemž na základě seznamu obsaženého na www.skoleniznalcu.cz lze konstatovat, že ke dni 25. června 2015 toto školení již úspěšně absolvovalo celkem 67 lékařů.

Úmyslně jsem použil slovo „lékařů“, neboť počet absolventů Metodikou doporučeného školení ještě automaticky neznamená stejný počet znalců v tomto odvětví, když znalcem v daném odvětví se způsobilá osoba může stát až po jmenování ministrem spravedlnosti, resp. pověřeným předsedou krajského soudu a následném zápisu do seznamu znalců a tlumočnicků. Právě u odvětví „Stanovení nemateriální újmy na zdraví“ je tento rozdíl velmi patrný, neboť ke dni publikace tohoto článku bylo dle oficiálního vyhledavače znalců a tlumočnicků[6] evidováno pro toto odvětví pouze 9 znalců, z nichž navíc dva nejsou uvedeni v seznamu absolventů Metodikou zmiňovaného školení (možná první známky narušení výše zmíněného monopolu). Nicméně to znamená, že pouze cca 10 % absolventů předmětného školení se ke dni 28. července 2015 stalo též znalcem pro dané odvětví. Na druhou stranu je třeba zmínit, že většina absolventů předmětného školení je již do seznamu znalců zapsána pro jiná zdravotnická odvětví podle své profesní specializace a že je evidentně pouze otázkou času, než se převážná část z nich stane též znalcem pro stanovení nemateriální újmy na zdraví.

V této souvislosti je vhodné podotknout, že pro způsobilost stát se znalcem v odvětví odškodňování nemateriální újmy na zdraví není dle Metodiky nutné, aby byl daný atestovaný lékař již zapsán jako znalec v některém z „obecných“ zdravotnických odvětví. Je třeba si uvědomit, **že v oblasti kompenzace ztížení společenského uplatnění Metodika opustila tzv. etiologický systém** náhradové vyhlášky (zohlednění příčiny) a přistoupila k vytvoření zcela nového systému založeného **na hodnocení důsledků pro život poškozeného**, pro které je v zásadě rozhodné, jaká konkrétní újma k těmto důsledkům vedla. Přesto však lze advokátům a soudům doporučit, aby při zadávání znaleckých posudků ke stanovení nemateriální újmy na zdraví (zejména při zadávání tzv. revizních znaleckých posudků) zohledňovali odbornost jednotlivých znalců, tzn. pro jaké další odvětví jsou v oboru zdravotnictvím znalci, resp. jaká je jejich dosažená odbornost – posléze uvedené lze zjistit např. v seznamu registrovaných lékařů na webových stránkách České lékařské komory[7].

Externí změna pátá - částečné znovuzapojení ošetřujících lékařů do hry

Pokud jde o roli ošetřujících lékařů v novém systému odškodňování újmy na zdraví, Metodika zdá se poněkud přestřelila, pokud chtěla ošetřující lékaře z procesu odškodňování újem na zdraví zcela odstavit. Takto „natvrdo“ to ostatně v Metodice ani řečeno není, nicméně v celé Metodice není role ošetřujících lékařů nijak zmíněna, a naopak je v ní doporučeno (jak již bylo zmíněno výše), aby náhrady nemajetkové újmy na zdraví byly stanovovány na základě posudků na Metodiku specializovaných znalců, kteří musí absolvovat nadstavbový kurs zahrnující též určování bolestného podle Metodiky.

Mají tedy mít ošetřující lékaři ve vztahu k Metodice nějaké místo? Při odpovědi **je třeba rozlišovat** relativně komplikované stanovování újmy v důsledku **ztížení společenského uplatnění**, kde byla Metodikou zavedena zcela nová pravidla, **od odškodňování bolesti**, kde v principu zůstal zachován původní etiologický systém náhradové vyhlášky. Nechci odškodňování bolesti nijak bagatelizovat, nicméně v zásadě jde pouze o vyhledání příslušného poranění (poškození zdraví) v Metodikou aktualizované klasifikaci bolestivých stavů a nalezení bodové hodnoty odpovídající tomuto stavu. Samozřejmě je třeba současně posoudit případné navýšení náhrady v důsledku komplikací a situace bude složitější v případě mnohočetných poranění či otevřených zlomenin, nicméně stále jde **o jeden**

až dva řády méně náročnou činnost, než je komplexní posuzování ztížení společenského uplatnění ve vztahu ke všem složkám života poškozeného. Naopak *početně* bude odškodňování bolestí řádově více než kompenzací ztížení společenského uplatnění, neboť (naštěstí pro poškozené) většina ublížení na zdraví nezanechává trvalé následky a poškození pouze musí přestat bolesti s ublížením na zdraví spojené.

Je tedy zřejmé, že **ze systémového hlediska není vhodné ošetřující lékaře z procesu odškodňování bolesti vyřazovat** s tím, že doménou specializovaných znalců by mělo zůstat pouze mnohem náročnější odškodňování ztížení společenského uplatnění. A je pozitivní, že **k tomuto názoru se dle informací právní kanceláře České lékařské komory nakonec přiklonil též Nejvyšší soud**[8], byť oficiálně zatím z jeho strany nic publikováno nebylo. Ve finále samozřejmě vždy bude záviset na ochotě a schopnostech příslušného ošetřujícího lékaře, nicméně je pozitivní, že poškozený má v oblasti odškodnění bolestí na výběr a nemusí nutně shánět znalce, když mu bodové ohodnocení bude ochoten vypracovat jeho ošetřující lékař.

Stručné závěrečné zhodnocení Metodiky

Jak již bylo naznačeno v nadpise tohoto článku, jde o poslední část mé minisérie na téma Metodika (to však nutně neznamená, že jde o můj provzdy poslední článek na toto téma). Pokud bych měl Metodiku závěrem stručně zhodnotit, chtěl bych zdůraznit, že **existence Metodiky je bezpochyby významným přínosem**, neboť jednoznačně zvýšila právní jistotu všech subjektů zainteresovaných v oblasti nahrazování nemajetkové újmy na zdraví a výrazně zjednodušila mimosoudní řešení sporů v této oblasti. Na druhé straně nelze nevidět, že Metodika byla pod tlakem času šita horkou jehlou, což je vidět nejen na její nepříliš uživatelsky přívětivé textaci.

Pokud jde o meritorní výhrady, je podle mého názoru (a přes navýšení oproti náhradové vyhlášce) **výše bolestného nadále podhodnocena**. Aby vytrpěné bolesti byly skutečně „plně vyvážené“, jak požaduje zákon, je dle mého přesvědčení třeba jednotlivé počty bodů **navýšit dvoj- až trojnásobně**. Za jednu z největších nedokonalostí Metodiky považuji **absolutní nivelizaci** všech v úvahu připadajících omezení lidského života (domén), které dle Metodiky mají všechny stejnou váhu. To je ovšem ve zjevném rozporu s realitou, když např. nedostatek soběstačnosti v oblasti uspokojování základních lidských potřeb (jídlo, pití atd.) bude poškozenými bezpochyby vždy vnímán výrazně negativněji než nedostatek soběstačnosti kupř. v oblasti jednání s cizími lidmi či formálních společenských vztahů. Jde o obdobný lapsus, jako kdyby všem bolestivým stavům byla Metodikou přiřazena stejná bodová hodnota. Za dlouhodobě neudržitelný též považuji stav, kdy je **poškozeným znemožňován okamžitý a bezplatný přístup** k praktickému výpočtu kompenzace za ztížení společenského uplatnění. Bez ohledu na různé vady a nedokonalosti Metodiky by si však všichni její kritici měli uvědomit, že bez její existence by situace všech zainteresovaných byla výrazně horší, a měli by proto být ve svých hodnotících soudech vyváženější.

MUDr. Mgr. Daniel Mališ, LL.M.,

advokát

[Mališ Nevrkla Legal, advokátní kancelář, s. r. o.](#)

Longin Business Center
Na Rybníčku 1329/5
120 00 Praha 2

Tel.: +420 296 368 350

Fax: +420 296 368 351

e-mail: law.office@mn-legal.eu

[1] Nová metodika Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy na zdraví - zatím zčásti nehotová, ale velmi užitečná, MUDr. Mgr. Daniel Mališ, LL.M. - dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[2] Metodika Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy na zdraví podruhé - publikován dosud neveřejný algoritmus, MUDr. Mgr. Daniel Mališ, LL.M. - dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[3] Metodika Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy na zdraví potřetí - zákoutí a taje redakční opravy metodiky, MUDr. Mgr. Daniel Mališ, LL.M. - dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[4] Metodika Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy na zdraví počtvrté - jak se (ne)lze domoci praktického výpočtu, MUDr. Mgr. Daniel Mališ, LL.M. - dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[5] Viz 394 odst. 2 zákoníku práce, podle kterého se do doby nabytí účinnosti právní úpravy úrazového pojištění se postupuje podle náhradové vyhlášky, a společné stanovisko Ministerstva práce a sociálních věcí a Ministerstva zdravotnictví k postupu při odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání po nabytí účinnosti NOZ ze dne 28. ledna 2014 - dostupné též na [www](#), k dispozici v PDF formátu >>> [zde](#).

[6] Evidence znalců a tlumočnicků vedená Ministerstvem spravedlnosti ČR - dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[7] Seznam lékařů registrovaných Českou lékařskou komorou - dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[8] Mach, J.: Hodnocení bolestného a ztížení společenského uplatnění lékařem po účinnosti nového občanského zákoníku, Tempus Medicorum č. 7-8/2015, s. 30-31 - dostupné též na [www](#), k dispozici v PDF formátu >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu](#)

a Ústavního soudu

- Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí
- Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026
- Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky (EU): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí
- Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu
- Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu
- Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?